

Podíváme se alespoň letmo do Valdštejnské jízdárny, kde vystavuje na 90 našich výtvarníků, a snažíme se hledat rozdíly i spojitosti s tím, co můžeme spatřit na mezinárodní expozici v Bruselském pavilónu.

Především je zřejmé, že scénografie se stává stále dominantnější složkou divadelního projevu. Makety a návrhy scén (ale i jejich provedení) ukazují, že výtvarná jevištní kultura je dnes mnohdy výraznější než projevy režijní — a často i umění herecké. Divadlo je ovšem syntetické umění a může zapůsobit teprve jako celek — přesto, či právě proto, tato dominantní síla scénografie bije přímo do očí.

V naší expozici letos poprvé vidíme také loutkářskou scénografii, která byla doposud v ústraní, ačkoli právě u nás tvoří významnou součást divadelního hledání. (Z loutkové jevištní tvorby nejvíce upoutávají práce výtvarníků z hradeckého divadla Drak, které je světově známou scénou.) Dále zjišťujeme, že vedle vynikajících osobností (Svoboda, Vychodil)

a řady výrazných tvůrců (např. Kolář, Šrámka, Šimáček, Zmrzlý, Skřípka) nastupuje nová generace, jejíž výtvarné experimentování těsně souvisí s hledáním samotného divadla (scénografové Ciller, Pátek, Pražák, Melena, Malina). Letošní quadriennale tedy zastihlo naši výtvarnou divadelní kulturu — méně pokud jde o kostýmní výtvarnictví — v etapě proměny. Mladí tvůrci se různými formami snaží hledat další možnosti

má svého vynikajícího představitele v osobě scénografa ND v Londýně Johna Buryho. Zdaleka ne všechny experimenty jsou ovšem obsahově zřejmé, někde (např. v expozici NSR) je dokonce výtvarné řešení bez znalosti textu a provedení hry těžko dešifrovatelné.

Na druhé straně — Sagertovo řešení Lope de Vegy (NDR), maďarský Král Lear (výtvarník L. Kézdi) lidové motivy v polské expozici [která je však jinak jistým zklamáním], mechanická figurína západoberlínského výtvarníka K. Hermanna, dokumentární barevné fotografie rumunských divadel a v neposlední míře skvělé věci mladých sovětských výtvarníků (Krasilnikov, Velikanov, Buronová) — to všechno vytváří velký, vzrušující celek, svědčící o tom, že divadlo se všude — na různých úrovních — snaží promlouvat k lidem a pomáhat divadelním projevem k proměně světa.

Autorita naší scénografie vede nutně zahraniční tvůrce k tomu, aby v Praze vystavovali své nejzajímavější exponáty. Pro nezavševněného návštěvníka je kromě jiného zážitkem i to, že zde přichází do styku s kulturami zemí často málo nebo vůbec neznámými.

SVĚT A MY

divadla, např. vytvářet nové divadelní prostory.

Co se děje ve světě? Stále stoupá úroveň scénografie socialistických zemí (značný pokrok zaznamenala např. scénografie maďarská a rumunská; sovětská pak patří už po léta ke špičkám). Řada tvůrců ze západních států experimentuje především s prostorem a hledá spojení divadla s novou technikou. Použití nových technických materiálů a výrazových prostředků sledujeme na objektech vystavovaných NSR, Holandskem a Japonskem. Klasická anglická scénografie

PRÁCE

6

14. června 1979

Připravili ALEŠ FUCHS a J. KOLÁŘ

Pražské quadriennale

Pražské quadriennale je mezinárodní přehlídka scénografie a návrhů divadelní architektury, která se poprvé konala v Praze v roce 1967. Další ročníky následovaly vždy po čtyřech letech. Již v prvním roce konání měla přehlídka velký úspěch a svou koncepcí si zajistila na celém světě obrovskou prestiž. Vystavovat na PQ se stalo nejen cílem, ale i vizitkou jevištních výtvarníků, a svým způsobem i jejich hodnocením.

Letos se bude tedy Pražské quadriennale konat již po čtvrté, přípravy přehlídky jsou v plném proudu — i když bude otevřena až na sklonku jara. K účasti se již přihlásilo 28 států světa, jak sdělila novinářům generální komisařka této výstavy dr. Eva Soukupová. Jako obvykle se bude Pražské quadriennale konat pod heslem Divadlem za mír a vzájemné porozumění. Expozice bude rozdělena do dvou částí — nejrozsáhlejší plochu zaujme výstava československých návrhů v Jízdárně Valdštejnského paláce.

Budou zde zástoupena iména, která se ve světě stala již pojmem — J. Svoboda, L. Vychodil — a další. Velkou část však pokrývá i díla těch, jejichž jméno za hranicemi ještě tolik nezvuká, ale jejich scénografický vklad pomáhá divadlu uvědomovat si vlastní podstatu i možnosti stále intenzivěji. Například práce Jaroslava Malině či Heleny Anýžové. V. Meleny a dalších. Koncepce výstav se v průběhu let rovněž vyvíjejí. Jejich organizátory chtějí zejména prostřednictvím podát z hlediska možností ucelenější obraz o podobě soudobého divadla. Proto zde nebudou vystaveny jen návrhy scén či kostýmů, ale i skutečné scénické reálie. Koncepce výstav je rovněž určována vědomím, že scénografie, přestože sama o sobě přináší do divadelního díla vlastní významy, je vždycky nedílitelnou součástí celku.

Práce zahraničních účastníků budou vystavovány v Bruselském pavilónu PKOJF. Otevření této expozice se chystá na 6. června — část československá bude veřejnosti přístupná již dříve.

Pražské quadriennale se tak stane jistě z hlediska zájmu neposledním ze tří skoro souběžně probíhajících mezinárodních festivalů v Praze — Pražského jara a Mezinárodního televizního festivalu Zlatá Praha. Ukončena bude 1. července, kdy budou předány ceny a medaile. (cím)

VRCHOVNÁ UDÁLOST PRAŽSKÉHO QUADRIENNALE 1979

Ceny a uznání uděleny

BRÁHA (blah) — Včera se konalo v Praze slavnostní udělení cen mezinárodní výstav jevištního výtvarnictví a divadelní architektury Pražského quadriennale 1979. Slavnostnímu aktu byli přítomni představitelé našeho stranického, kulturního a veřejného života v čele s ministrem kultury ČSR M. Klusákem, zástupci mezinárodní poroty Pražského quadriennale, delegace ministerstva kultury socialistických zemí v čele s náměstkem ministra kultury SSSR G. Ivanovem a představitelé našich tvůrčích svazů. Udělení cen se zúčastnil také předsedové ČVOS a ČVOS pracovníků umění, kultury a společenských organizací J. Brázda a O. Janská.

Ceny odměněným odevzdal M. Klusák. Zlatou trigu převzal zástupce expozice Velké Británie, zlatou medaili za scénografii H. Sagert z NDR, zlatou medaili za kostýmy T. Ninnua ze Sovětského svazu, zlatou medaili za kostýmy v čs. expozici

M. Polónyová, zlato v tematické sekci loutek zástupce PLR a v sekci architektury představitel expozice Belgie.

Výbor PQ dále ocenil řadou uznání i část těchto vystavovatelů: stříbrnou medaili za scénografii obdržel E. Kočergin ze SSSR, P. van den Berg z Nizozemí, J. Vančura a V. Suchánek z ČSSR. Stříbrnou medaili za kostýmy převzala S. Vaníčková z ČSSR, za loutky I. Koos z MLR a F. Vítek z ČSSR. Stříbrnou medaili za divadelní architekturu dostala expozice NSR. Čestného uznání se pak dostalo souborům loutkářských plakátů z Itálie a Nizozemí, rovněž tak jako souboru divadelních plakátů z Belgie. Zvláštní uznání obdrželo Švýcarsko za připomínkovou expozici klasika jevištního výtvarnictví A. Appli.

Práce, Praha, 9.6.79

Rovnost, Brno

20 VI 1979

• Pražské quadriennale, mezinárodní přehlídka divadelní scénografie a architektury, probíhající ve Valdštejnské jízdárně a Bruselském pavilónu, se koná letos poprvé s loutkářskou expozicí našich profesionálních divadel.

Zemědělské noviny, 7.3.79